

Troldmand⁹⁾. Saaledes grundlagde han en Religion, der varede i tusinde Aar, og et Folk, som skulde udbrede Skræk iblandt de Nationer, for hvis Vaaben han var flygtet¹⁰⁾.

⁹⁾ magician ¹⁰⁾ flygte for, fly from.

V. Priskonkurrencer.

Til Besvarelse af de for Aaret 1876—77 af Universitetet udsatte 11 Prisopgaver*) indkom i Aaret 1877—78 5 Afhandlinger, nemlig en theologisk, to statsvidenskabelige og to lægevidenskabelige. Af disse fandtes den ene af de lægevidenskabelige værdig til Prisen. Tre af Afhandlingerne, nemlig den theologiske, den ene af de statsvidenskabelige og den ene af de lægevidenskabelige, tilkjendtes der et hæderligt Akcessit. Forfatterne fandtes at være:

af den prisbelønnede Afhandling:

Reservelæge Fritz Levy;

af de Akcessit tilkjendte Afhandlinger:

Cand. theol. A. Levinsen, af den theologiske,

Handelsfuldmægtig S. H. Simonsen, af den statsvidenskabelige og

Cand. med. P. A. Lange, af den lægevidenskabelige.

Vedkommende Censorers Bedømmelse af de indleverede Afhandlinger lyde saaledes:

I. Den theologiske Afhandling. Til Besvarelse af den for 1876—77 udsatte theologiske Prisopgave: „Der ønskes en kritisk, paa Kilderne grundet Fremstilling af Origenes's Theologi, med Paavisning af dens Stilling til Oldtidens senere dogmatiske Stridigheder“ — er indkommet en Afhandling med Motto: „Illuminate vobis lumen scientiæ“ (de principiis lib. I præfatio 10).

Forfatteren har med megen Flid gennemgaaet Origenes's Skrifter og derved samlet en stor Mængde Citater, som han har ordnet til en Fremstilling af Origenes's Anskuelse om de enkelte dogmatiske Lærepunkter. Ved en Sammenligning med de trykte Bearbejdelser af det samme Æmne fremgaar det, at han har arbejdet med Selvstændighed; han har snarere for lidet end for meget benyttet de tidligere Bearbejdelser af Origenes's Theologi. Behandlingsmaaden vidner baade om videnskabelig Sans og theologisk Dannelse. Men paa den anden Side savnes gennemgaaende den Bearbejdelse, som var fornøden til at overvinde Præget af en Materialiesamling. Ikke heller har Forfatteren gjort noget alvorligt Forsøg paa at udfinde og bestemme de almindelige ledende Principer i Origenes's Theologi, og Følgen deraf er, at man hverken faar et Totalbillede af denne eller ser, hvorledes den kunde faa en saa gennemgribende Betydning for Oldkirkens theologiske Udvikling. Opgavens sidste Del er heller ikke blevet besvaret, hvilket grunder sig ikke blot i Mangel paa Tid, men væsentlig deri, at Forfatterens hele Behandlingsmaade har ført ham bort fra Henblikket til Samtidens og Eftertidens dogmatiske Udvikling.

Fakultetet kan derfor ikke tilkjende Afhandlingen den akademiske Prisbelønning, men maa af Hensyn til den Flid og theologiske Dannelse, der er lagt for Dagen, erkjende den værdig til et hæderligt Akcessit.

Kjøbenhavn, den 15de Marts 1878.

C. Hermansen.

C. Henrik Scharling.

P. Madsen.

V. Sthyr.

Frederik Nielsen.

II. De statsvidenskabelige Afhandlinger. Som Besvarelse af den stillede Opgave: „Hvorvidt ere Statsbaner at foretrække for Privatbaner,

*) Univ. Aarb. 1876—77 S. 168—69.

særlig med Hensyn til den hensigtsmæssigste Taxtansættelse?“ er der indkommet en Afhandling med Motto: „It is the question, whether the state shall manage the railways“. Derhos er der efter Udløbet af den for Indleveringen fastsatte Frist blevet indsendt en Afhandling med Motto: „Where coalition is possible, competition is impossible“, hvilken Afhandling Fakultetet, da der fra Forfatterens Side var godtgjort fyldestgørende Grunde for den stedfundne Forsinkelse, har samtykket i at modtage, dog med det Forbehold, at den kun vilde kunne komme i Betragtning ved Tilkjendelsen af den udsatte Pris, saafremt den i rette Tid indleverede Afhandling i og for sig ikke fandtes værdig til denne.

Sidst nævnte Afhandling, med Motto: „It is the question o. s. v.“ er i sin Helhed vel anlagt og ordnet, hvorimod Fremstillingen i det enkelte noget savner Skarphed og Klarhed. Uagtet Forfatteren opstiller som Hovedresultat af sin Undersøgelse, at Statsbaner ere at foretrække for Privatbaner og at „Overgangen fra Privatbaner til Statsbaner vil forhaabentlig blive et Tidsspørgsmaal af ikke altfor lang Varighed“, fremgaar dette Resultat ikke saa bestemt af Undersøgelsens enkelte Partier, hvor man under den næsten ængstelige Afvejning af begge Systemers Fortrin og Mangler savner en bestemtere Fremhæven af de Momenter, der maa gjøre Udslaget i denne Sammenligning. Ligesom Forfatteren derhos savner et saadant bestemt Grundsyn paa Jærnbanernes økonomiske Karakter og Betydning, som kunde bære og beherske den hele Fremstilling, saaledes mangler der paa den anden Side fuldstændig et statistisk Materiale, som i det enkelte kunde danne Udgangspunkt og Grundlag for selvstændige Undersøgelser, og Forfatteren bygger derfor i vel høj Grad paa andre Forfatteres Udtalelser og Domme. Medens af disse Grunde den udsatte Pris ikke kan tilkjendes Forfatteren, tro vi derimod af Hensyn til det ret omfattende Studium af den Spørgsmaalet vedrørende Literatur, samt da hans Ræsonnement gjennemgaaende er sundt og hans Betragtningssmaader i det væsentlige rigtige, at kunne tilkjende ham et hæderligt „Akkessit“.

Den anden, under Mærket; „Where coalition etc.“ indleverede Afhandling giver en interessant og fyldig Udvikling af det engelske Jærnbane-Systems Udvikling, dets nu værende Tilstand og Udsigterne for Fremtiden, og ved Siden deraf en kort Fremstilling af nogle Hovedpunkter i det franske og det preussiske Jærnbanevæsens Historie. Fremstillingen er god, Behandlingen selvstændig og vidner baade om Dygtighed og en ret betydelig Læsning. Men Afhandlingen, der ogsaa betegnes som „nogle indledende Studier til en Afhandling om Jærnbanepolitik“, er altfor lidt anlagt paa at besvare den af os stillede Opgave, og om den end ved Fremstillingen af de engelske Forhold tager særligt Hensyn til det fremsatte Spørgsmaal og leverer gode Bidrag til dets Besvarelse, har Forfatteren dog været altfor meget bundet af Hensynet til de ganske ejendommelige Forhold i England til at have kunnet tage tilstrækkeligt Hensyn til Jærnbanernes almindelige økonomiske Forhold og Karakter, og dette føles saa meget stærkere, som Forskjellen mellem Stats- og Privatbaner netop ikke er tilstede i England, og den erfaringsmæssige Besvarelse, som Afhandlingen giver af Spørgsmaalet, derfor maa blive højst ufuldstændig, saa meget mere, som Tidens Knaphed ikke har tilladt Forfatteren at levere en tilsvarende udførlig Behandling af de Landes Jærnbanevæsen, hvor den omhandlede Modsætning er tilstede. Med al Anerkjendelse af, at dette Arbejde i sin hele Behandling udviser de Egenskaber, som maa kræves af en akademisk Prisaafhandling, kunne vi saaledes, da den stillede Opgave aldeles ikke kan siges at være løst, ikke tilkjende det nogen Belønning.

Kjøbenhavn, den 15de Marts 1878.

Will. Scharling.

V. Falbe-Hansen.

III. De lægevidenskabelige Afhandling. Som Besvarelse af Universitetets Prisopgave i Lægevidenskab: „Der fordres en til Dels paa selvstændige Undersøgelser grundet Bedømmelse af Salicylsyrens Værd som Antisepticum og Antipyreticum“ er der indkommet to Afhandling.

Den ene Afhandling med Motto: „Pour décrire exactement il faut avoir vu, examiné, comparé la chose, qu'on veut décrire, et tout cela sans préjugé sans quoi la description n'a plus le caractère de la vérité, qui est le seul, qu'elle puisse comporter (Buffon)“ falder i 2 Hovedafsnit. Det første omfatter Salicylsyrens

antiseptiske, det andet dens antipyretiske Virkning. Det første Afsnit behandler sit Æmne paa en langt mere udtømmende Maade end det sidste. Forfatteren udtaler nemlig i det første Afsnit sin Dom efter en kritisk Behandling af Literaturen og støttet til en Række af selvstændige Forsøg, som ere udførte paa det her værende fysiologiske Laboratorium. Disse Forsøg sætte ham i Stand til dels at bekræfte, dels at omstøde forskjellige af de i Literaturen fremsatte Paastande, og Forfatteren har herved givet et selvstændigt Bidrag til den rette Opfattelse af Salicylsyrens antiseptiske Virkning. I det andet Hovedafsnit, som behandler Salicylsyrens Betydning som Antipyreticum, har Forfatteren været mindre heldig, navnlig fordi den af ham lagte Plan for Behandlingen er mindre korrekt. I Stedet for at behandle Stoffets egentlige antipyretiske Virkning o: dets Virkning paa Feberen som saadan eller rettere paa de enkelte Febersymptomer, oplyser Forfatteren snarere Salicylsyrens Virkning i de enkelte Febersygdomme. Ganske vist har han ikke helt set bort fra den først nævnte Side af Spørgsmaalet, men han har kun givet denne en refererende og derfor mindre indgaaende Behandling, medens Hovedvægten som sagt lægges paa Salicylsyrens terapeutiske Betydning i Febersygdommen. I denne Retning har Forfatteren imidlertid ydet et paaskjønnesværdigt Arbejde. Foruden at samle, hvad Literaturen indeholder herom, har han særlig for den rheumatiske Febers Vedkommende samlet og bearbejdet et temmelig stort Materiale fra de medicinske Afdelinger paa det kgl. Frederiks Hospital, og han har heraf uddraget ganske interessante Resultater. Uagtet saaledes det andet Hovedafsnit ikke staar saa højt som det første med Hensyn til den lagte Plan, indeholder det dog et stort og vel benyttet Materiale og i Behandlingen af sit Stof viser Forfatteren sig her, lige saa vel som i første Afsnit, at være i Besiddelse af en klar Opfattelsesevne og en ikke ringe kritisk Begavelse. Hans Literaturkjendskab er meget mere begrænset end ønskeligt for den engelske og franske Literaturs Vedkommende. Arbejdets Fortrin er imidlertid saa overvejende, at vi uagtet de nævnte Mangler ikke tage i Betænkning at tilkjende det Prisen.

Den anden Afhandling med Motto: „Melius est sistere gradum quam progredi in tenebras“ indledes af Forfatteren med den Oplysning, at han som Praktiker i en Arbejderforstad ikke har kunnet sætte sig i Forbindelse med det fysiologiske Laboratorium eller Hovedstadens Hospitaler. Dette Forhold er blevet afgjørende for Afhandlingens Værd. Det er nemlig aabenbart, at Forfatteren har en for ringe personlig Erfaring, om han end med paaskjønnesværdig Flid og Interesse har arbejdet i sin begrænsede Kreds. Hans mindre betydelige personlige Erfaring i, hvad der angaar Spørgsmaalet, paavirker kjendelig hans Behandling af Literaturen, idet den snart gjør ham for lidt forsigtig med at optage fremmede Forfatteres Paastande, og snart staar han meget vaklende over for disse, uden at han formaar at anvende en afgjørende Kritik. Men medens vi af denne Grund ikke kunne tilkjende ham Prisen, skulle vi erkjende, at hans Arbejde udmærker sig i visse Retninger fremfor det oven nævnte. Saaledes har Forfatteren lagt en fuldkommen korrekt Plan, og denne gennemføres med en alsidig Kjendskab til Literaturen. Hans Behandling af Stoffet er klar og særdeles indgaaende, saa at det er yderst faa Punkter, som undgaa en nøjagtig Granskning. Vi tro at kunne udtale, at Forfatteren, saafremt et større Materiale havde staaet til hans Raadighed, vilde have leveret en i enhver Henseende fortrinlig Afhandling. Af Hensyn saa vel til de nævnte gode Egenskaber ved Afhandlingen, som til Forfatterens grundige Flid kjende vi ham værdig til et hæderligt „Akkessit“.

Kjøbenhavn, den 10de Marts 1878.

C. Reisz.

T. S. Warncke.

De for Aaret 1877—78 udsatte Prisopgaver vare følgende:

1. I Theologi. En dogmatisk og historisk Undersøgelse af Lærefrihedens Ret og Grænser i den protestantiske Kirke. 2. I Lovkyndighed. Der ønskes en Udvikling af den ufuldstændige Tilregneligheds Væsen samt dens Behandling i nyere Straffelove, særlig i nordisk Ret. 3. I Statsvidenskab. Der ønskes en paa statistiske Data bygget Undersøgelse af, hvilken Indflydelse de senere Aars Forhøjelse af Arbejdslønnen her i Landet har udøvet paa vor Omsætning med

Udlandet. 4. I Lægevidenskab. Har den operative Behandling af en suppurativ Coxitis noget Fortrin fremfor den ekspektative? 5. I Filosofi. At paavise Forholdet mellem Tingens Begreb og den eksisterende Ting. 6. I Historie. Pilegrimsrejser fra Danmark til Valfartssteder i Evropa og disses tilbagevirkende Indflydelse paa Forholdet i Hjemmet. 7. I klassisk Filologi. Fremstilling af Italiens Bestyrelse under Kejserne fra Avgust til Diocletian og Constantin. Exponatur quemadmodum Italia principum Romanorum temporibus usque ad Diocletianum et Constantinum administrata sit. 8. I østerlandsk Filologi. At fremstille Dannelsen og Brugen af Udsagnsordenes Tider og Maader saa vel i det egentlige Sanskrit som i Vedasproget, med stadigt Hensyn til Páninis Regler. 9. I Mathematik og Astronomi. At udvikle Regler for Konstruktion af Tovpolygoner til fra 2 til 5 Kræfter i Rummet og at anvende dem paa Exempler. Nogle enkelte her hen hørende Konstruktioner ønskes fuldstændig gennemførte. 10. I Fysik og Kemi. Der gives en Fremstilling af Dissociationsteoriens nu værende Standpunkt. 11. I Naturhistorie. Der ønskes en Fremstilling og Vurdering af Theorierne om de ældste krystallinske Bjergarters Dannelsesmaade.

VI. Akademiske Promotioner.

I Aaret 1877—78 have 8 Promotioner fundet Sted, idet der er tildelt to den medicinske og sex den filosofiske Doktorgrad.

Cand. mag. Frederik Julius Meier (Magisterkonferens i Historie i Januar 1872) forsvarede d. 29. Oktober 1877 sin for den filosofiske Doktorgrad skrevne Afhandling: „Efterretninger om Billedhuggeren Johannes Wiedewelt og om Kunstakademiet paa hans Tid. Et Bidrag til den danske Kunsthistorie“. Paa Embeds Vegne opponerede Prof., Dr. E. Holm og Doc. Julius Lange, af Tilhørerne Prof., Lic. theol. H. Scharling og Cand. philos. Philip Weilbach. Graden meddelt d. 7. November s. A.

Cand. mag. Kristian Frederik Vilhelm Kroman (Magisterkonferens i Filosofi i Decbr. 1874) forsvarede d. 10. Novbr. 1877 sin for den filosofiske Doktorgrad skrevne Afhandling: „Den exakte Videnskabs Indlæg i Problemet om Sjælens Existens. En kritisk Undersøgelse“. Paa Embeds Vegne opponerede Prof., Lic. theol., Dr. R. Nielsen og Prof., Dr. S. Heegaard, af Tilhørerne Dr. phil. H. Høffding, Prof., Dr. A. Steen, Konf., Prof. Dr. Madvig og Cand. mag. & prakt. Læge Chr. Krarup. Som Prodekan styrede Prof., Dr. A. F. Mehren Handlingen i Stedet for Dekanus Prof., Dr. S. Heegaard. Graden meddelt d. 10. Decbr. s. A.

Cand. theol. Frants Peder Villiam Buhl (theologisk Embedsexamen i Juni 1874) forsvarede d. 26. Febr. 1878 sin for den filosofiske Doktorgrad skrevne Afhandling: „Sproglige og historiske Bidrag til den arabiske Grammatik med udvalgte Textstykker af Ibn-al-Hâg'ib's as Sâfija“. Paa Embeds Vegne opponerede Prof., Dr. A. F. Mehren og Doc., Dr. Villh. Thomsen, af Tilhørerne Cand. philos. H. V. Lund, Cand. theol. H. I. Levinsen og Prof., Dr. phil. Vald. Schmidt. Graden meddelt d. 11. Marts s. A.

Reservelæge Hans Nicolai Julius Holm (Lægeexamen i Juni 1868) forsvarede d. 5. Marts 1878 sin for den medicinske Doktorgrad skrevne Afhandling: „Klinisk Fremstilling af Lupusaffektionens Forhold til Scrophulosen, dens Diagnose